

Ministerul Apărării
DIRECȚIUNEA INTENDENȚEI SERVICIULUI ECHIPAMENTULUI

Adresa poștală:
M. A. N., Piața Valter Mărăcineanu. - București

ROMANIA
25021 11.7
137
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
ADMINISTRAȚIEI GENERALE
NO 55990
DOS. N. 69
2 MAR 1942
TELEFON 4280

Nr. 105.681 din.....

137

*Se rugat a delega un
seu ximor la*

Dosarul și Nr. Dv. Data dv. Dosarul și Nr. nostru (n se repetă în răspuns) Data

Privește: În conformitate cu hotărârea Domnului Ministru al Apărării Naționale, luată în urma expunerii făcute cu referatul Nr. 92.974/1941 privitoare la materialele ridicate de către delegatul armatei din Comuna Mărculești Județul Sorooca, din acele lăsate de evreii trecuți peste Nistru, urmează ca o Comisiune formată dintr'un ofițer și din un delegat al Dvs., să cerceteze reclamațiunile făcute de către Prefectura Județului Sorooca prin adresele Nr. 7.672 din 24 Octombrie 1941 și Nr. 31 din 14 Ianuarie 1942 - anexate în copie --.

Cu Nr. 105.681 de azi, s'a dat ordin Depozitului Central de Echipament al Armatei, să numească pe Adm. Lt. Colonel Georgescu care împreună cu delegatul Dvs. să se intrunească la Depozitul Central de Echipament al Armatei în ziua de 14 Fevruarie 1942, ora 9, pentru a cerceta și stabili asupra reclamațiunilor făcute de Prefectura Județului Sorooca.

Cu Nr. 105.681 de azi s'a cerut Prefecturii Județului Sorooca, ca la data de 14 Fevruarie 1942, ora 9, să trimită pe Domnul Pretor Pelinescu care să asiste la această cercetare.--

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune să se numească de Dvs. delegatul care împreună cu delegatul Depozitului de Echipament al Armatei la data de 14 Fevruarie 1942, ora 9, să facă cercetarea și să prezinte rezultatul la Direcția Intendenței M.A.N.--

DIRECTORUL SUPERIOR AL ADMINISTRATIEI ARMATEI
GENERAL DE DIVIZIE,

Gheorghiu.

DIRECTORUL DIR. INTENDENȚEI

ARHIVA
DIRECȚIEI ADMINISTRATIEI GENERALE
NO 50635
9.FEB.1942

Dos

69

MINISTERUL DE INTERNE
REGISTRATURA GENERALA
1168131
-9.FEB.1942

PROCES-VERBAL-

Astăzi 17 Februarie anul 1942, București.-

Noi, Comisiunea instituită conform ordinului Ministerului Apărării Naționale, Direcția Intendenței, Serviciul Echipamentului Nr. 105681, din 5 Februarie ort. și compusă din :

A-trator Lt.Col.Georgescu Ioan, ca delegat al Armatei și Dr.Victor Rusu, ca delegat al Ministerului Afacerilor Interne, asistați de Dl. Gheorghe Pelinssou, preter delegat al Prefecturii județului Sorooca, intrându-ne în Comisiune pentru a cerceta reclamațiunea făcută de Prefectura Județului Sorooca, prin adresa Nr.7.672 din 24 Noiembrie 1941 și Nr.31 din 14 Ianuarie ort. privitor la primirea de către Ad-trator Cpt. Pârvolescu Gheorghe, delegat de Corpul IV Armată, a diferite materiale și obiecte dela lagărul Mărculești, jud.Sorooca.-

După ce am ascultat pe Dl. Inspector Ioan Mihăiescu delegatul B.N.R. și Dl.preter Dl. Gheorghe Pelinssou, am constatat următoarele :

1. PROVENINETA OBIECTELOR SI MATERIALELOR :

În lagărul militar Mărculești erau triați evreii din Bucovina cari trebuiau expulzați la est de Nistru.

La sosirea în lagăr majoritatea au venit cu bagaje numeroase și obiecte casnice ca: perne, plapumi, presuri, mașini de cusut cărucioare copii, lenjerie, geamantane, instrumente chirurgicale, buști mici pânseturi diferite etc.-

La plecarea din lagăr evreii au luat numai efectele pe cari le puteau duce în mână, așa că majoritatea obiectelor grele și materialelor aduse la sosirea lor au fost lăsate prin casă.-

./.

aruncate pe drum sau aruncate la cântăni pentru haură, multe din ele fiind aruncate în noroi și călitate în ploaie.-

Dorbul Inspector Ioan Mihăilescu, delegatul Armatei Naționale Române, cu primirea materialelor prafice de la evreii expulsați, văzând această stare de fapt, din proprie inițiativă, a adunat toate obiectele luate în prădare de evrei și le-a deponat în case pândă luate și sigilate.-

Casele unde au fost deponate aceste materiale nu puteau fi păzite din lipsă de oameni iar materialele erau supuse degradării din cauza goarșilor care luau din aceste case.-

Dl. Inspector Ioan Mihăilescu a declarat că înainte treceau prin Miroulești 2-3000 evrei și după ce erau triați continuau drumul pe jos până la Coșuși, distanță de circa 40 km.

Documentarea și identificarea tuturor obiectelor și materialelor prădite sau aruncate, nu se putea face din cauza numărului mare de evrei ce erau transportați, lipsă de locuri proprii și a oamenilor care se ocupau de aceste operațiuni.

Dl. Inspector Ioan Mihăilescu văzând că obiectele se duceau la mare în bloc în primăria găzduite înădruitate cu pară loșului și a sesizat Guvernământul Bucurii deoarece obiectele prădite aparțineau evreilor din acea Guvernământ.-

A mai anunțat telegrafic și Marele Cartier General.

Marele Cartier General, Secția II-a, cu raportul Nr. 17804/ din 24 Octombrie 1941, a adus la cunoștința Ministerului Apărării Naționale-Cabinet, că în lagărul de la Miroulești, se află în cantități de bagaj care nu au putut fi luate de evreii trezuți în Este de Nistru. Printre aceste bagaje se găsesc pizlărie, talpi, pânzuri, rufărie, saltele, pături, plapumi, etc. care pot fi folosite pentru armată și în special pentru spitalele militare.-

Aceste materiale sunt deponate și fixate sub cheie de delegații B.N.R. ./.

Marele Cartier General a propus ca materialele necesare armatei să fie ridicate urgent prin delegații direcției Intendenței, deoarece locuințele unde se aflau deponate erau luate de furci.- Pe această coroadă Dl. Ministerul al Apărării Naționale, General Pantazi, a pus următoarea rezoluție: "Urgent. Intendența să ia în prădare. Nu se va raporta, trebuie vorbit și cu B.N.R. " 25 Oct. 1941 "-

Direcțiunea Intendenței cu adresa Nr. 77.253 din 23 Oct. 1941, a comunicat B.N.R. că de ca deponații Sumarului Seroc, ca bagajele luate de evrei în Miroulești să fie preluate organelor militare ce se vor prezenta în acest scop. În același timp Direcția Intendenței cu ordinul Nr. 77253 din 23 Oct. 1941, către Comandamentul IV. Teritorial Seroc a ordonat să trimită la Miroulești un ofițer cetățean deștinat, pentru a lua în primire și expedie la București la depozitul central echipament, efectele alegând numai pe cele necesare armatei. În același ordin s'a comunicat că ofițerul să ia contact cu delegatul B.N.R. Sumarului Seroc.-

Comandamentul IV Teritorial primind ordinul delegat pe Ad-trator Cpt. Păvălescu George, dându-i ordinul Nr. 181.803 din 27 Oct. 1941, pentru a se prezenta în orașul Miroulești unde să proceda la luarea în primire a materialelor luate de evrei.-

2. Modul cum și-a executat ofițerul misiunea:

- Ad-trator Cpt. Păvălescu George s'a prezentat în orașul Miroulești în ziua de 28 Oct. 1941 și a luat contact cu delegatul B.N.R., care l-a arătat unde sunt deponate obiectele.-

Pentru a lua în prădare obiectele, Ad-tr. tor Cpt. Păvălescu George a avut vorbă cu delegatul M. St. Major, de la Despătoratul Regional Chișinău, și apoi la H.C. General, Secția Transporturi

Ofițerul raportează că, nu a luat contact cu autoritățile administrative deoarece nu a avut ordin în acest sens, și numai de la luă contact cu delegatul B.N.R.

Ofițerul s'a limitat să-și execute ordinul ce a avut.

Delegatul B.N.R. a arătat Dlui Ad-trator Cpt. Pârăulescu Gheorghe unde sunt deposite obiectele și apoi a început să le trieze.-

Între timp soseau zilnic coloane de evrei, așa că nu a fost posibil trierea tuturor obiectelor aflate prin case și prin reședințele lăsate de evrei.-

După sosirea vagoanelor Dl. Inspector Ioan Mihăilescu, văzând situația în care se afla ofițerul și imposibilitatea trierii conform dispozițiilor ce primise, i-a dat sfatul de a le încredința așa cum se găseau urmând ca trierea să se facă la descărcarea vagoanelor. O parte din efecte au fost triate dela 28 Oct. până la 3 Noiembrie 1941, când au sosit două vagoane și ulterior au mai sosit opt vagoane. Menționăm că nu s'a făcut inventarierea obiectelor triate în zilele de 28 Oct.-3 Noiembrie 1941, -deoarece ar fi reolu- mai un timp mult prea lung și din lipsă de oameni.

Pentru trierea și încredințarea obiectelor i-au fost dați 6 oameni dela depozitul Subsistență Florești, iar pentru transportul la Gara Mirculești oăruțe de rechiziții de către postul de jandarmi.- Drumul dela lagăr la gară este de circa 4 Km.

Încărcatul obiectelor în trei vagoane a durat dela 3 la 9 XI.194. Cele trei vagoane încărcate cu obiecte, au fost predate gării Mirculești, cari le-a plumbuit.

Delegatul a pus la fiecare ușă a vagonului câte un locuitor pentru siguranță. După ce s'a terminat încărcarea și predarea celor trei vagoane (9.XI.941) s'a izbucnit tifosul exantematic în lagăr și a împiedicat încărcarea restului de obiecte în cele 7 vagoane, puse la dispoziția delegatului.

În ziua de 7 Noiembrie 1941, au sosit 3 delegați ai Guvernământului Bucovinei pentru a lua în primire efectele, însoțind noti- bul, că ar fi proprietatea aceluia Guvernământ.-

./.

Ad-trator Cpt. Pârăulescu Gheorghe, arătându-le ordinul ce avea, unul din cei trei delegați a plecat la Guvernământul Bucovi- nei pentru a expune situația și a primi noul ordin.

În ziua de 9 Noiembrie 1941, când se împlinise 2 zile dela plecarea delegatului, fără a se înapoia cu ordinul Dlui Guvernator, se declarase tifosul exantematic. Cele trei vagoane încărcate cu efecte au fost expediate la depozitul central echipament renunțân- du-se la încărcarea restului de vagoane.-

La câteva zile după expedierea celor trei vagoane din Gara Mirculești, Prefectura Soroca s'a sesizat. Dl. Prefect duându-se la fața locului însoțit de Dl. Pretor Pelinșcu și Matoul Iliescu din Jandarmerie, au constatat starea de fapt. Dl. Prefect a luat numărul celor trei vagoane expediate și a dat dispozițiuni telegrafice ca vagoanele să fie reținute pe drum. În același timp intenționa să institue o comisiune din care ar fi făcut parte și dl. Pretor Pelinșcu, pentru a tria și inventaria restul de efecte. Această inten- țione nu a putut fi pusă în practică, deoarece se declarase tifosul exantematic, iar medicul lagărului a oprit această măsură (Declara- ția Dlui Pretor Pelinșcu). Restul efectelor au rămas în grija Co- mandantului Lagărului Mirculești.-

Dl. Prefect a sesizat Ministerul Apărării Naționale Minis- terul de Interne și Guvernământul Basarabiei și-a trimis în urmări- rea celor trei vagoane pe Dl. Pretor Pelinșcu și Major Pipulescu

Cei doi delegați s'au prezentat la Iași la Comandamentul Teritorial unde dl. șef de Stat Major le-a comunicat că ofițerul delegat a procedat bine și conform ordinului ce a avut, iar la o- bieștiunea Dlui Pretor Pelinșcu că nu ar fi încheiat proces verbal de primirea materialelor, dl. șef de Stat Major a răspuns că ofițerul este vechi și nu crede că nu ar fi îndeplinit formele legale.

Dl. pretor Pelinșcu a raportat telegrafic Ministerului

./.

Afacerilor Interne, acordând inventarierea la locul de destinație. Dintre timp cele trei vagoane trecuse prin gara Iași, iar dl. Pelinescu a plecat spre București. Cele trei vagoane au sosit în București la 24 Noiembrie 1941. Prefectul Jud. Sorooca, cu adresa Nr. 7672/941 deși în ziua sosirii vagoanelor în București, către Ministerul Apărării Naționale, arată între altele că la sosirea Dlui Preter Pelinescu în București, efectele se găseau luate în primire de depositul central echipament, astfel că nu s'a mai putut proceda la inventarierea lor.-

Rezultă că Dl. Preter Pelinescu a sosit în București, înainte de 24.XI.1941, data sosirii vagoanelor și interesându-se de soarta lor, a fost informat greșit că vagoanele s'ar fi desodrețat.

Desodrețarea vagoanelor a început la 28 Nov. 1941, în fața unei comisii instituită de Ministerul Apărării Naționale Direcția Intendenței și compusă din: delegatul M. A. N., delegatul Ministerului de Interne și Ad-țrator Cpt. Păvălescu Gheorghe. Comisia a constatat că cele trei vagoane au avut plumburile intacte și la oțelul pus în gara Mărculești de Ad-țrator Cpt. Păvălescu, deci efectele încărcate au ajuns întregi la București.-

Inventarierea și predarea obiectelor a durat dela 28 Sept. Noiembrie 1941, și până la 11 Februarie a.c. în care timp s'a făcut și deparțizarea efectelor găsite ou paraziți de corp.

Inventarierea efectelor s'a făcut la scoaterea lor din vagoane și predarea la delegații: Depositului central echipament, depositului central sanitar, și Consiliului de Patronaj, prin încheierea proceselor verbale.

Procesele verbale încheiate se află în posesia Dlui Ad-țrator Cpt. Păvălescu Gheorghe care le-a încredințat și le va preda direcției depositului de echipament pentru a le înainta direcției Intendenței.

CONCLUZIUNI:

1. Guvernământul București a dat drumul corzilor cu

efecte mai multe decât puteau duce înaintea lor, adunându-le pe cele, saltela, plumburi, etc. etc.). Nu s'a dat nici o dispoziție prevăzută de regulă sau procedură în punctul de triere și în ce privește ridicarea și depozitarea obiectelor părăsite de coștii coștași.- Din acest motiv, Dl. Inspector Ioan Mihăilescu delegatul M. A. N. a fost împiedicat din proprie inițiativă să aduna efectele părăsite și aruncate de coștii și să le depoziteze în oare pentru a nu se treacă asupra lor de o valoare considerabilă și care puteau fi folosite pentru nevoile armatei.

3. Nu s'a putut face inventarierea tuturor efectelor la ridicarea din lipa coștilor necesari executării acestor lucrări a unui local propriu și a titlului deșeurabil. Autoritățile civile sau militare locale ar fi trebuit să încheie încheierii pentru asigurarea depozitării și inventarierea obiectelor părăsite sau aruncate pe drum. Constatăm însă că această măsură nu s'a luat. Constatăm nu poate constata că s'a luat de societăți civile.

4. Încheierea titlului deșeurabil în începutul lunii Noiembrie 1941, nu a mai fost posibilă inventarierea.

5. Ad-țrator Cpt. Păvălescu G. e' competent încheierea date executivului oriștând primit, acesta ar fi trebuit, potrivit dispozițiilor legale, să ia în primire obiectele ridicate ou proces verbal, dar după cum declară nu a avut de lucru.

6. Vagoanele ou efecte au sosit în Depositul Central de Echipament și cum au fost expediate din B. R. Mărculești cu plumburile intacte și încălele în uși. Efectele nu au fost încheiate și încheiate de decidenții stabiliți de ordinul Dlui Ministeru al Apărării Naț.

7. În ceea ce privește dreptul de proprietate a acestor efecte, Comisia nu se consideră în drept să se pronunțe, credem însă că ele aparțin Statului și ca către organele superioare puteau să circule de ele.

